

Brainstormsessie art 5 sub b
donderdag 20 januari 2022 13.00 tot 14.00 uur
OM en leerplicht

Leerplicht: 5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e (verslag), 5.1.2,e
OM: 5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e

Er zijn geen aanvullingen op de agenda

Totaal 60 vrijstellingen voor 2020 – 2022. Het aantal loopt inmiddels alweer op. Leerplichtambtenaren hebben op dit moment de verzoeken in behandeling. Afgelopen schooljaar waren het er 56 (voorheen 51) maar het aantal vrijstellingen is alweer gestegen. Een aantal lopende aanvragen zijn nog van vorig schooljaar, bijv. mensen die vanuit het buitenland naar NL verhuizen of het gaat om een aanvraag voor kinderen van 5 jaar; deze aanvragen kunnen nl. niet voor 1 juli worden aangevraagd.

Terugkoppeling vanuit overleg met leerplichtambtenaren d.d. 15 nov. 2021: het betreft hier zeer ervaren leerplichtambtenaren die AV en aanvragen art. 5 sub b in hun pakket hebben. Uit alle verhalen blijkt dat advocaat 5.1.2,e bijna bij elke zaak betrokken is. 5.2,1 5.2,1 Leerplichtambtenaren vragen zich af wat te doen wanneer ouders/kinderen niet komen opdagen op gesprek. Veilig Thuis bijv. doet niets wanneer het geen verwaarlozing betreft. V.w.b. herhalingsverzoeken: eenmaal vrijgesteld is niet altijd vanzelfsprekend vrijgesteld. Moet er dan weer een onderzoek worden ingesteld? Helaas is het vaak zo dat kinderen die vrijstelling krijgen uit het zicht verdwijnen. Leerplichtambtenaren worden hier vaak mee geconfronteerd en ze vragen zich af of we niet een instantie kunnen inschakelen om v.w.b. deze kinderen een oogje in het zeil te houden.

De G4 zitten ook met art 5 sub b in hun maag. Het wetsvoorstel is controversieel verklaard bij verkiezingen en daarvoor lag het ook al 4 jaar stil. Het levert gewoonweg heel veel weerstand op en dan in het bijzonder bij ouders. Rotterdam nodigt ouders altijd uit voor een gesprek maar bijv. in Den Haag is hetzelfde probleem als hier en over duikt 5.1.2,e op als advocaat. Belangrijk is dat kinderen startkwalificatie kunnen halen en daarom is het van groot belang om ouders om tafel te krijgen i.v.m. toekomst voor de kinderen. Vooral belangrijk bij herhaalvrijstellingsverzoek. Dit blijkt uit de praktijk. Voor ouders moet ook duidelijk zijn wat wel of niet kan of mag. Kinderen zijn eigenlijk 'vogelvrij' indien 5 sub b wordt gegeven met als gevolg dat er later meestal veel problemen ontstaan maar dan is het kwaad meestal al geschied. Ouders wilden zonodig de vrijheid voor het kind, maar jaren later is het kind de dupe hiervan. Sommige ouders geven thuiseducatie en laten de kinderen aan het einde van de rit staatsexamen doen, maar het gros doet dat niet.

Stand van zaken werkinstructie leerplichtambtenaar, input OM:

OM is ook bezig met een nieuw beleidsstuk: officier 5.1.2,e vult aan: het is lastig, ondoorzichtig en zeer afhankelijk van hoe rechters hiernaar kijken; verhalen van zorgen vanuit leerplicht komen bekend voor. Zij heeft dit ook aangekaart bij de landelijke jeugdofficier ihkv: "hoe doet NL het? Wat is de taak van leerplicht m.b.t. deze kennisgevingen en er ligt een taak van het OM. Wanneer een aanvraag aan de eisen voldoet dan ontstaat deze van rechtswege. Bij leerplicht mag er een marginale toetsing plaatsvinden (twijfel van oprechtheid van ouders, ook in 2^e instantie). Als er een casus is en er ontstaat op welk vlak dan ook twijfel, neem dan contact met OM op.

Vanuit het OM wordt altijd gekeken naar jurisprudentie. Tip van OM: bij twijfel rondom de thuissituatie van het kind moet men altijd de Raad van Kinderbescherming inlichten. Een kind heeft recht op onderwijs, dat is het uitgangspunt. Hele sociale ontwikkeling ed. a.g.v. corona heeft heel veel psychisch leed veroorzaakt en dit is overal heel erg merkbaar. Normale schoolgang van kinderen is essentieel.

5.1.2.e zegt dat zij constateert dat veel ouders hun kind niet tolerant willen opvoeden. Het kind moet kritisch worden en wordt heel strak gehouden. Bijv. kinderen met een geloofsovertuiging worden door hun ouders niet open opgevoed en daarom mogen ze niet naar school uit angst voor (slechte) invloeden van buitenaf. Dit is echt vreselijk om te moeten constateren.

In dit soort zaken krijgt men vaak te maken met weerbarstige mensen die worden gesteund door 5.1.2.e en daar wordt het niet makkelijker op. Het OM is bekend met de handelwijze van 5.1.2.e

Tussen leerplicht en Veilig Thuis zit de Raad nog als effectief middel. Functie van de Raad is meer informierend en zij zullen niet meteen tot actie overgaan. Het is dus noodzakelijk om de Raad te raadplegen over achtergrondinformatie over het betreffende gezin. OM hanteert hierin een strenge lijn en gelukkig is de Hoge Raad ook om. Het toetsingskader is behoorlijk aangescherpt; in 2015/2016 hadden we heel veel zaken en daarna bleef het stabiel. Op dit moment zien we weer een toename van zaken. Er komen steeds vaker zaken vanuit het holisme. De Hoge Raad gaat niet altijd mee in vrijspraak in deze zaken. Een richting moet wel een duidelijke grondslag vinden en we moeten niet een samenspel van opvattingen bestempelen als een richting.

Godsdienst/levensbeschouwing.

5.1.2.e constateert dat 5.1.2.e in elke casus dezelfde bezwaren aankaart. Volgens 5.1.2.e voldoen deze zaken dan niet aan art 8; elke casus is anders. Belangrijk is dat de ouder uitlegt dat zijn/haar geloofsovertuiging niet gecombineerd kan worden met een openbare school. Tegelijkertijd is dat heel lastig voor een leerplichtambtenaar want je moet heel diep op de materie ingaan. 5.1.2.e raadt alle ouders standaard af om in gesprek te gaan dus wij krijgen geen kans om deze mensen te horen. Daarna komt de zaak bij het OM en dan volgt een zitting.

5.1.2.e heeft een voorbeeldcasus: een paar kinderen geboren in 2013 en 2014 hebben al meerdere keren vrijstelling gekregen. Leerplicht geeft na een aantal keren vrijstelling te hebben verleend geen toestemming meer. Wanneer bijv. een ouder buitenlands is en de kinderen verblijven ook in het buitenland wordt er enkel gecommuniceerd per mail. Dit loopt vaak uit op oeverloze discussies met negatief resultaat. 5.1.2.e is nog bezig om een lijst te maken met dit soort casussen.

5.1.2.e doel is om een vernieuwde instructie op te stellen voor de leerplichtambtenaren zodat de werkwijze wordt verduidelijkt en aangescherpt. In de meeste zaken is het nl. zo dat er zoveel tijd ingestoken is en dat de rechter ze toch in het gelijk stelt. Hopelijk kunnen we met de nieuwe instructie aanvragen tackelen voor het nieuwe schooljaar. 5.1.2.e ouders dienen schriftelijk bezwaar in en komen sowieso niet op gesprek. 5.1.2.e is van mening dat er dan maar een proces verbaal opgemaakt dient te worden want dat blijkt in veel gevallen toch de beste aanpak te zijn.

Hoe pakt OM de zaken op?

Leerplichtambtenaar maakt proces-verbaal op en daarna wordt dit besproken bij het OM (ook met iemand van de Raad). Gaat het dan om een andere behandeling van art. 5 sub b of exact hetzelfde? Wel iets anders aangezien de Raad erbij betrokken is om een beeld te kunnen schetsen van de gezinssituatie. 5.1.2.e vraagt of de Raad wel bij volwassen verdachten inzage aanvraagt in dossiers? Ja dat doen ze d.m.v. opvragen van het proces-verbaal en eventuele aanvullende stukken. Het is dezelfde procedure als bij een minderjarige.

5.1.2.e wat kunnen ouders hiertegen doen wanneer ze bijv. de Raad op hun dak krijgen? Wat kunnen we van risico's verwachten qua procederen? 5.1.2.e eerste stap voor OM is om de zaak te bespreken met de landelijke jeugdofficier want er kunnen altijd juridische consequenties aan zitten.

5.1.2.e niet alleen schriftelijke verzoeken in behandeling nemen want een vereiste is nl het voeren van een gesprek. Dit is een belangrijk aandachtspunt.

5.1.2.e vraagt zich af of leerlingen zelf ook worden gehoord. 5.1.2.e reageert met de opmerking dat in principe altijd de ouders worden gehoord. 5.1.2.e zou het een goed idee vinden wanneer kinderen vanaf 12 jaar in het kader van de Jeugdwet zelf aanwezig kunnen zijn ter zitting. Het moet toch mogelijk zijn dat kinderen zelf ook toelichting geven ter zitting over hoe zij het ervaren. 5.1.2.e begint vaak al op basisonderwijs en basisschoolleerlingen kunnen niet gehoord worden en is natuurlijk ook zo dat veel kinderen niet beter weten dan wat zij meekrijgen van hun ouders.

Moet er altijd proces-verbaal worden aangemaakt? 5.1.2.e geeft aan dat er altijd moet worden uitgezocht wat er aan de hand is en aan de hand van de bevindingen moet worden bepaald of er proces-verbaal moet worden opgemaakt. Er moeten duidelijke werkafspraken met de Raad worden vastgelegd over een strakkere samenwerking alvorens een melding bij Veilig Thuis wordt gedaan. Welke zaken heeft OM behandeld? 1 absoluut verzuim zaak en vorig jaar 3 zaken; niet perse 5 sub b.

Acties:

Werkproces updaten bij leerplicht met nieuwe afspraken waarin heel duidelijk wordt vermeld wanneer je een proces verbaal opmaakt.

Wanneer ouders niet op komen dagen bij het gesprek dan moet een proces-verbaal worden opgemaakt en ook bij herhaling. Bij zorgen altijd contact opnemen met de Raad en daarna volgt een overleg en eventueel is dan mogelijk om betreffende kinderen te spreken. Vraag is in welke hoedanigheid; als getuige? Hoe zit dat wettelijk in elkaar.

5.1.2.e geeft aan dat het horen van kinderen heel ingewikkeld is. Daar gaan we denk ik niet uitkomen. 5.1.2.e zal dit bespreken met de landelijk jeugdofficier.

Rondvraag:

5.1.2.e instructie van leerplicht met OM bespreken aan het einde van dit schooljaar.

5.1.2.e wel vrijstelling gegeven voor islamitisch onderwijs maar dit is niet juist want we hebben het Cornelius Haga lyceum. 5.1.2.e wanneer wij het stuk hebben herschreven/geschreven wordt dit uiteraard gedeeld met OM alvorens intern te verspreiden.

5.1.2.e geeft aan wel geschrokken te zijn van het feit dat er geen art. 5 sub b zaken zijn binnen gekomen bij OM.

Meenemen dat cijfers van OM ook gebrekkig kunnen zijn omdat veel zaken nog bij leerplicht liggen. 5.1.2.e als leerplichtambtenaren zich geïntimeerd voelen door 5.1.2.e trekken ze dan aan de bel of niet? 5.1.2.e is vaak bij gesprekken aanwezig met 5.1.2.e Hij adviseert dan de leerplichtambtenaar maar door drukte wordt er vaak geen terugkoppeling gegeven. We moeten dus beter opletten. 5.1.2.e er zijn rond 60 vrijstellingen afgegeven en hoeveel zijn er niet toegekend? Dat zijn de zaken waaruit een proces-verbaal kan voortkomen. 5.1.2.e we kunnen deze heel lastig uit het systeem halen. 5.1.2.e vraagt dit na bij collega 5.1.2.e

Sluiting:

Dit overleg wordt om 14 uur gesloten en 5.1.2.e dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng.